

Asia: OM8/41/2017

Luonnos hallituksen esitykseksi julkisista kuulutuksista annetun lain kumoamiseksi sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Yleiset kommentit esitysluonnoksesta

Tähän voitte halutessanne kirjoittaa saatteen lausunnolle

-

Yleiset kommentit esitysluonnoksesta

-

Julkisista kuulutuksista annetun lain kumoaminen (1. lakiehdotus)

Onko näkemyksenne mukaan tarvetta erilliselle kuulutusmenettelylle (hallintolain 62 a §) vai voitaisiinko julkisissa kuulutuksissa noudattaa yleistiedoksiannosta säädettyä menettelyä (hallintolain 62 §)?

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että kuulutuslain alkuperäinen tarkoitus - säätää menettelyä, jolla viranomaisen hallintoasia saatetaan mahdollisimman laajan väestön tietoon - on yhä ajankohtainen. Kuuluttamisesta osana hallintoasian eri käsittelyvaiheita säädetään monissa hallinnonalojen erityislaeissa. Kun kuuluttamisella on oma oikeudellinen asemansa suhteessa julkisuuslaissa säädettyyn viranomaisen tiedottamisvelvollisuuteen (lain (621/1999) 20 § / kansalaisten mahdollisuudet valvoa viranomaisten toimintaa ja vaikuttaa päätöksentekoon yleisissä asioissa) ja hallintolain 62 §:ssä säädettyyn yleistiedoksiantoon nähden, tulee kuulutusmenettelyä säätää edelleen omana menettelynään erillisellä säännöksellä.

Kuulutuslain kumoamisen myötä ehdotetaan poistettavaksi muussa lainsäädännössä olevat viittaukset viranomaisen ilmoitustauluihin niiltä osin kuin on kyse kuulutuslain tarkoittamasta ilmoitustaululla ilmoittamisesta. Mikä on näkemyksenne tästä?

Maa- ja metsätalousministeriö pitää ehdotusta kannatettavana. Ehdotus on tältä osin linjassa hallintolain 62 §:n 2 momentin muutosesityksen kanssa. Viranomaisen verkkosivulla julkaistava tieto tavoittaa sitä tarvitsevat nopeammin ja tehokkaammin kuin viranomaisen toimipisteen seinän ilmoitustaululla oleva tieto.

Ehdotetut muutokset hallintolakiin (2. lakiehdotus)

Kommenttinne yleistiedoksiantomenettelyä koskevaan säännökseen ehdotetuista muutoksista (hallintolain 62 §)

Voimassa olevan hallintolain 62 §:n 2 momentin mukaan asiakirjan nähtäville asettamisesta on tullut ilmoittaa virallisessa lehdessä ja sen lisäksi viranomaisen ilmoitustaululla tai sellaisessa sanomalehdessä, josta vastaanottajan voidaan otaksua saavan parhaiten tiedon. Ministeriö pitää esitystä, jonka mukaan asiakirjan nähtäville asettamisesta on ilmoitettava yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla tai tarpeen vaatiessa virallisessa lehdessä ja sellaisessa sanomalehdessä, josta vastaanottajan voidaan otaksua saavan parhaiten tiedon, erittäin kannatettavana.

Ehdotetut muutokset asiakirjan nähtäville asettamiseen edistävät ja mahdollistavat sähköisten menettelyjen käyttöönottoa valtion hallinnossa.

Yleistiedoksiantoa koskevaa hallintolain 62 §:ää on ehdotettu täydennettäväksi lisäämällä siihen henkilötietojen käsittelyä koskevat säännökset. Säännökset on ehdotettu sisältyviksi saman sisältöisinä myös julkista kuulutusta koskevaan hallintolain uuteen 62 a §:ään.

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa esityksen perusteluissa sivuilla 23 ja 31 kiinteistötunnuksen luonteesta henkilötietona esitetyn johdosta seuraavaa:

Kiinteistötietojärjestelmän (KTJ:n) tietojen luovuttamisesta säädetään kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetulla lailla (453/2002). Kiinteistörekisterin sisältämä tieto rekisteriyksikön sijainnista, tunnuksesta ja sen ulottuvuudesta sekä sijainnista suhteessa muihin rekisteriyksiköihin on niin sanottua indeksitietoa. Kun em. kiinteistötieto oli jo vapaasti saatavilla verkossa useiden kuntien karttapalveluista ja Maanmittauslaitoksen Karttapaikalta sekä Karttaikkunasta, KTJ -lain tietojen luovuttamista tietopalveluna koskevaa 6 §:ää muutettiin 1.1.2017 voimaan tulleella lailla 376/2016 siten, ettei kiinteistötunnusta ja kiinteistöjaotusta koskevan tiedon saaminen ja välittäminen teknisen käyttöyhteyden kautta ollut enää luvanvaraista. Kiinteistötunnustiedon ja kiinteistörajatiedon avaamisen vapaasti luovutettavaksi tiedoksi ei katsottu heikentävän henkilötietolaissa (521/1999) säädettyä henkilötietojen suojaa, koska muun kiinteistötiedon ja omistajatiedon luovutus teknisen käyttöyhteyden kautta on yhä luvanvaraista ja voi tapahtua ainoastaan erikseen myönnetyn luovutettavaa tietoa koskevan käyttötarkoitussidonnaisen luvan perusteella.

Nyt hallituksen esitysluonnoksen hallintolain 62 §:n yksityiskohtaisten perustelujen (s. 21) mukaan yleisessä tietoverkossa ei saisi julkaista kiinteistötunnusta. Kun kiinteistötunnusta koskeva tieto on jo yleisessä tietoverkossa avoimesti saatavilla ja henkilötietolain henkilötietojen luovuttamista koskevat rajoitukset eivät sitä koske, tulisi tämä ottaa huomioon perusteluissa.

Hallituksen esitysluonnoksen sivulla 31 kuvataan henkilötiedon käsitettä otsikon ”Julkisuusperiaate sekä yksityiselämän ja henkilötietojen suoja” alla luvussa 4 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys. Perusteluissa lausutaan muun muassa, että ”Henkilötietona voidaan pitää siten myös esimerkiksi kiinteistötunnusta, koska sen perusteella kiinteistön omistajat ovat melko vaivatta selvitettävissä.” Lause on harhaanjohtava ensinnäkin sen vuoksi, että kiinteistöjä omistavat luonnollisten henkilöiden lisäksi myös muut oikeushenkilöt kuten esimerkiksi erilaiset yhteisöt ja säätiöt. Ministeriö tähdentää lisäksi sitä, että kiinteistötunnus on edellä esitetysti vapaasti saatavissa yleisestä tietoverkosta ilman luonnollisen henkilön nimi- ja yhteystietoja. Kokonaisuutena tarkastellen kiinteistötunnusta koskeva kohta on harhaanjohtava myös sen vuoksi, ettei tekstissä ole otettu huomioon asiayhteyden merkitystä. Jos kiinteistötunnus näkyy paikkatiedossa, johon ei ole yhdistetty eikä ole tarkoitukseen yhdistää luonnolliseen henkilöön liittyvää omistus- tai hallintatietoa, kyse ei ole henkilötiedosta. Tällöinhän henkilöä ei tunnisteta eikä pyritäkään tunnistamaan paikkatiedosta.

Ministeriö esittää, että sivujen 23 ja 31 perustelutekstistä poistettaisiin maininnat kiinteistötunnuksesta henkilötietona asiakokonaisuuden säilyttämiseksi oikeudellisesti oikein selvitettyinä. Jos poistoja ei tehdä, tulisi asia kiinteistötunnusta koskevan tiedon osalta avata perusteluihin edellä selvitettyllä tavalla.

Hallintolain 62 §:ään ehdotetun uuden 4 momentin mukaan ”Ilmoituksen sisältämät henkilötiedot on poistettava tietoverkosta nähtävilläpitoajan kuluttua.” Ministeriö pitää esitystä perusteltuna. Kun kiinteistötunnuksen ohella julkaistaan maanomistajan nimi ja muut yleistiedoksiantoon liittyvät tiedot, tulee em. tietopakettia koskeakin suunniteltu rajoitus välttämättömimpien tietojen saatavilla olosta ao. määräajan.

Kommenttinne julkisia kuulutuksia koskevasta säännöksestä (hallintolain 62 a §)

Ehdotus mahdollistaa kuuluttamista koskevan sääntelyn perimmäisen tavoitteen - tiedoksisaantioikeuden - toteutumisen aikaisempaa nopeammin ja tehokkaammin voimassaolevaan sääntelyyn verrattuna, koska tieto olisi sähköisenä viraston verkkosivulla välittömästi nähtävillä ja saatavilla ympäri vuorokauden koko kuulutusajan toisin kuin viraston seinän ilmoitustaululla.

Esityksessä ehdotetaan tarkistettavaksi kuulutuslakiin, julkisiin kuulutuksiin sekä viranomaisen ilmoitustauluihin liittyvät viittaukset muussa lainsäädännössä. Kommenttinne muista luonnoksen lakiehdotuksista (3-18)

3. laki asevelvollisuuslain 15 §:n muuttamisesta

-

4. laki kaivoslain muuttamisesta

-

5. laki kolttalain 50 §:n muuttamisesta

Esityksessä maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalaan kuuluvan kolttalain 50 § ehdotetaan muutettavaksi siten, että säännöksestä poistetaan maininta Inarin kunnan ilmoitustaulusta

viittauksella kuntalain 108 §:ään. Maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole huomautettavaa esityksestä tältä osin.

6. laki ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain 9 §:n muuttamisesta

-

7. laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 8 a §:n muuttamisesta

-

8. laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

-

9. laki pienten erillisten alueiden siirtämisestä kunnasta toiseen kuntaan annetun lain 4 §:n muuttamisesta

-

10. laki tulvariskien hallinnasta annetun lain 17 ja 18 §:n muuttamisesta

-

11. laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain 104 b §:n muuttamisesta

-

12. laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 15 ja 17 §:n muuttamisesta

-

13. laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 13 ja 17 §:n muuttamisesta

-

14. laki luonnonsuojelulain muuttamisesta

-

15. laki maa-aineslain muuttamisesta

-

16. laki maantielain 108 §:n muuttamisesta

-

17. laki vaalilain muuttamisesta

-

18. laki ydinenergialain 23 §:n muuttamisesta

-

Muut kommentit

Voitte kirjoittaa tähän mahdolliset muut kommentit esitysluonnoksesta

Maa- ja metsätalousministeriö lausuu yleisesti esityksestä, että ehdotetut muutokset asiakirjan nähtäville asettamiseen edistävät ja mahdollistavat sähköisten menettelyjen käyttöönottoa valtion hallinnossa. Kun tieto on aikaisempaa saavutettavampi, parantaa se myös asioihin osallisten oikeusturvaa.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla on erillisten vesijättöjen lakkauttamisesta kiinteistöinä (373/2016) säädetty lain 2 §:ssä erillisten vesijättöjen omistusoikeuksien selvittämisessä noudatettavasta menettelystä viittaamalla hallintolain 62 §:ään. Säännöksen mukaan selvitys omistusoikeudesta erilliseen vesijättöön tulee esittää kuuden kuukauden kuluessa kuulutuksen julkaisemisesta virallisessa lehdessä. Maa- ja metsätalousministeriö esittää säännöstä muutettavaksi ehdotetun hallintolain 62 §:n mukaisesti siten, että kuuden kuukauden määräaika laskettaisiin tiedoksiannon julkaisemisajankohdasta.

Maa- ja metsätalousministeriö tuo lopuksi teknisenä huomiona esille, että lakia julkisista kuulutuksista (34/1925) on toisin kuin sivun 6 perustelutekstissä esitetään muutettu lailla 954/1976.

Lähteenoja Pentti
Maa- ja metsätalousministeriö

Olkkonen Leo
Maa- ja metsätalousministeriö